

dosarul nr. 2ra-835/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mazur)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Secrieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin, Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cotenco Larisa împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Centru cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru și admis apelul declarat de Cotenco Larisa și a fost casată în parte hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri,

c o n s t a ț ă

La 15 august 2013 Cotenco Larisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Centru cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a menționat că la 22 septembrie 2012, în blocul de locuit nr.35 amplasat pe str. Bulgară, mun. Chișinău au fost efectuate lucrări de pregătire a sistemului de încălzire pentru sezonul de iarnă. La aceste lucrări au participat reprezentanții Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Centru și Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33. În timpul efectuării acestor lucrări s-a produs scurgerea de apă, ce a cauzat inundarea apartamentului nr. 22, ce-i aparține cu drept de proprietate și anume: pereții amplasați între cameră și bucatărie, podul în cameră, dar și în coridor au fost udați, ca rezultat vopseaua s-a

umflat, au apărut pete negre pe suprafața acestora, mucegai, care au dus la îmbolnăvirea reclamantei, cauzându-i stări hipertensive.

S-a adresat cu cereri privind soluționarea amiabilă a litigiului către organele competente: SA „Termocom”, APLP nr. 50/33, Primăria mun. Chișinău, serviciile stărilor excepționale etc., dar nu a primit răspuns, fapt ce a determinat-o să se adreseze în instanța de judecată.

A indicat că potrivit legii, APLP 50/33 era obligată să asigure starea tehnică a sistemului de încălzire al casei și trebuia să se asigure că acest sistem este gata pentru procedura de pregătire către sezonul de iarnă. Însă, având în vedere, că APLP 50/33 a efectuat lucrările la sistemul de încălzire pentru sezonul de iarnă în comun cu Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, părțile sunt obligați în mod solidar să repare prejudiciile cauzate. Or, APLP 50/33 era responsabil de pregătirea sistemului de încălzire a blocului locativ din str. Bulgară, 35, mun. Chișinău pentru verificare, iar Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru era responsabilă să urmărească manometrul și că procesul de verificare a sistemului de încălzire decurge în mod normal. Potrivit depozițiilor martorilor Savciuc Anatoli, Culea Valentina, Nicolaev Grigorii, Calasnicov Igor, lucrătorii nu urmăreau datele manometrului care indica presiunea în sistemul de încălzire. Aceste circumstanțe se mai demonstrează și prin înregistrarea audio-video din 22.09.2012 și stenograma acesteia (f. d. 104, vol. I), anexate la materialele cauzei.

A mai menționat că pentru faptul că părțile nu i-au achitat până în prezent prejudiciul material, este în drept să solicite și încasarea dobânzii legale de întârziere. Astfel, conform calculelor efectuate dobânda legală de întârziere, începând cu data de 22.09.2012 (data cauzării prejudiciului) până la data de 11.01.2019, pentru neachitarea prejudiciului cauzat în mărime totală de 64 265,85 de lei, constituie suma de 53 790,52 de lei.

Consideră că, părțile sunt obligați să-i achite și penalitatea legală în mărime totală de 578 392,20 de lei, conform modului de calcul: pentru o zi de întârziere penalitatea va fi egală cu 3 213,29 lei ($64\,265,85 \text{ lei} \times 5\%/100\% = 3\,213,29 \text{ lei}$). Respectiv, pentru ultimele 180 de zile de întârziere (ultima zi fiind data de 11.01.2019 - art. 268 lit. (a) Cod civil RM) penalitatea va fi egală cu 578 392,20 lei ($3\,213,29 \text{ lei} \times 180 \text{ zile} = 578\,392,20 \text{ lei}$).

A solicitat reclamanta încasarea în mod solidar de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru în beneficiul său a sumei în mărime de 64 265,85 de lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat, a sumei în cuantum de 100 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei în mărime de 53 790,52 de lei, cu titlu de dobândă legală de întârziere, a sumei în mărime de 578 392,20 de lei, cu titlu de penalitate și a cheltuielilor de judecată compuse din suma de 1 800 de lei, cu titlu de cheltuieli privind efectuarea expertizei, suma de 400 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu informația eliberată de oficiul cadastral și suma de 126,70 de lei, cu titlu de alte cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de asistență juridică.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasat în mod solidar de la Asociația Proprietarilor

de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru în beneficiul Larisei Cotenco prejudiciul material cauzat în mărime de 64 265,85 de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în mărime de 1800 de lei, cheltuielile pentru citare în mărime de 20,63 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în cuantum de 5 000 de lei, în total suma în mărime de 71 086, 48 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă. Totodată, a fost încasat în mod solidar de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1927,98 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Larisa Cotenco, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, au contestat-o cu apel, respectiv la 03 mai 2019, 16 mai 2019 și 24 mai 2019.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru și admis apelul declarat de Cotenco Larisa și a fost casată hotărârea din la 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii capătului de cerere privind compensarea cheltuielilor de judecată, emițând în această parte o nouă hotărâre după cum urmează: s-a admis acțiunea privind compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat în mod solidar de la Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru și de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.50/33 în beneficiul Larisei Cotenco cheltuielile legate de serviciile prestate de organul cadastral în sumă de 400 de lei și cheltuielile poștale în sumă de 106,07 lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel a considerat întemeiată soluția primei instanțe privind admiterea pretenției Larisei Cotenco și încasarea în mod solidar din contul Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sectorul Centru, în beneficiul Larisei Cotenco a prejudiciului material cauzat în mărime de 64 265,85 de lei, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC.

Instanța a menționat că la caz, probele analizate demonstrează incontestabil că a avut loc scurgerea în rezultatul lucrărilor la sistemul de încălzire pentru sezonul de iarnă, iar în urma acestor scurgeri de pe acoperiș, din rezervorul sistemului unic de încălzire a fost deteriorat apartamentul nr. 22. Faptul că ambii reprezentanți ai părților efectuau lucrările, se confirmă și prin explicațiile reclamantei, martorilor audiați, care au declarat că nici lucrătorii Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Centru, nici lăcătușul Asociației Proprietarilor de Locuințe privatizate nr. 50/33 nu urmăreau datele manometrului, care indica presiunea în sistemul de încălzire, fapt ce a dus la inundație. Prin înregistrarea audio a convorbirilor, efectuată de către reclamantă și descifrarea, stenograma, anexată la materialele cauzei, de asemenea, se confirmă acest fapt.

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, instanța de apel a apreciat că întemeiată concluzia primei instanțe de

respingere a acestei pretenții. Or, conform art. 1398 alin. (1) și art. 1422 alin. (1) Cod civil (în redacția legii în vigoare până la 01.03.2019), prejudiciul moral poate fi reparat numai în cazul în care repararea acestuia este expres prevăzută de lege. Or, la caz, art. 1413 Cod civil (în redacția legii în vigoare până la 01.03.2019), care reglementează răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin scurgerea din construcție, nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral. Prin urmare, prevederile acestei norme nu sânt aplicabile raportului juridic litigios privind repararea prejudiciului moral.

Totodată, Colegiul a considerat că întemeiată respingerea pretențiilor privind încasarea penalității în sumă de 578 392,20 lei și dobânzii legale de întârziere în sumă de 53 790,52 lei, or prevederile art. 585 și 619 Cod civil se aplică față de litigiile în care părțile sunt în relații pecuniare. În cazul din speță, s-a constatat că Cotenco Larisa, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.50/33, nu sunt în relații pecuniare. La caz, Cotenco Larisa prin acțiunea înaintată a solicitat repararea prejudiciului material cauzat în urma inundației apartamentului, cuantumul prejudiciului fiind stabilit de către experți pe parcursul judecării cauzei în fond, suma daunei cauzate nefiind cunoscute la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin urmare, pentru neachitarea în termen a acestei sume, nu se aplică încasarea dobânzilor de întârzieri prin prisma art. 619 Cod civil și penalităților de întârziere, necăzând sub incidența acestei legi.

Curtea de Apel Chișinău a considerat că prima instanță legal în temeiul normelor enunțate a încasat în mod solidar de la Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.50/33 în beneficiul Larisei Cotenco cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 1800 lei și cheltuielile pentru citare în sumă de 20,63 lei, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli legate de asistența juridică, pe care instanța de apel le consideră că au fost reale, necesare și rezonabile.

Subsecvent, instanța de apel a considerat că justificat instanța ierarhic inferioară a dispus încasarea de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, în mod solidar, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1927,98 lei.

Însă, Colegiul a apreciat ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe în partea respingerii capătului de cerere privind compensarea cheltuielilor de judecată legate de serviciile prestate de organul cadastral în sumă de 400 de lei și cheltuielile poștale în sumă de 106,07 lei. Or la caz, aceste cheltuieli urmează a fi puse pe seama părții care a pierdut procesul având în vedere că aceste cheltuieli se probează prin originalele bonurilor de plată anexate.

La 16 martie 2020 Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat legea în partea respingerii acțiunii.

Consideră că la caz este aplicabilă Legea privind protecția consumatorilor.

La 23 martie 2020 Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că lucrările de spălarea hidropneumatică și deconectarea blocului locativ la furnizorul de energie termică au fost efectuate doar de către prestatorul de servicii - Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, în baza unei comenzi achitate de beneficiarul Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33.

La 19 mai 2020 Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea lui, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei. Instanța nu a luat în considerare faptul că Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru doar a pus la dispoziție utilajul pentru ce s-a și achitat.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat la data de 29 ianuarie 2020 către recurenți copia deciziei integrale. Astfel, recursurile declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin, la 16 martie 2020 și de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 la 23 martie 2020, sunt în termen.

Referitor la recursul declarat la data de 19 mai 2020 de către Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, instanța menționează că la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării copiei deciziei instanței de apel, din care considerente recursul este depus în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin, de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Completul specifică că recursul declarat de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 urmează a fi declarat inadmisibil pe motiv că este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare. În acest sens se aduc următoarele.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-1 declare.

În conformitate cu art. 437 alin. (3) Codul de procedură civilă, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În conformitate cu art. 75 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. În caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnați în condițiile legii.

Materialele dosarului atestă că nefiind de acord cu decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 23 martie 2020 administratorul Calașnicov Igor a declarat apel în numele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33. (f.d. 16 vol. III).

Completul Colegiului, observă, însă, că contractul prevădând prevederile art. 437 alin. (3) Cod de procedură civilă, la cererea de recurs nu este anexat niciun document, legalizat în modul stabilit, care să atestă împuternicirile lui Calașnicov Igor și nu este aplicată nici ștampila APLP nr. 50/33.

Din motivele menționate și având în vedere că recursul declarat de administratorul APLP 50/33, Calașnicov Igor este depus de către o persoană care nu este în drept să-1 declare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de administratorul APLP 50/33, Calașnicov Igor, ca inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin, și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de

avocatul Chira Constantin, de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Cotenco Larisa, reprezentată de avocatul Chira Constantin, de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative Centru se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru